

ניחוחות לפרשת נצבים וילך

מנהיגי חינוך יקרים,

על הפסוק בפרשת ניצבים: "כי המצוה הזאת אשר אנוכי מצוך היום לא נפלאה היא ממך" מביא המדרש: "ואם תאמרו שמא לרעתכם נתתי לכם את התורה, לא נתתי אותה לכם אלא לטובתכם, שמלאכי השרת נתאוו לה ונעלמה מהן... ממלאכי השרת היא נפלאה אבל מכם אינה נפלאה... לא נפלאה היא ממך" (דברים רבה ח' ב').

למה שנחשוב שהתורה לרעתנו?

יש מסבירים שהמדרש בא לבאר את עיקר מטרת נתינת התורה לישראל. יש בתורה שני כוחות. סור מרע ועשה טוב. כח אחד הוא לשמש תבלין ליצר הרע. בלי תורה אדם יגדל כפרא מופקע ממוסר ומידות, והתורה והחיבור אליה מאפשרות לאדם להתגבר על תאוותיו. אך התורה משמשת גם כאמצעי להדבק ולהתקשר לקב"ה. אומר המדרש: שמא לרעתכם? והכוונה בגלל הרע שבכם שתוכלו להתגבר עליו, ועונה המדרש שעיקר מעלת התורה לטובתכם- להדבק בה' והראיה שמלאכי השרת נתאוו לה למרות שאין להם יצה"ר.

המדרש מבאר שהתורה לא ניתנה כדי ללחום ולמגר את הצרכים החומריים אלא לטובת הגוף, לעדנו ולטהרו. ולכן התורה נפלאה (מופרשת) מהמלאכים שהם חסרי גוף. וזאת גם היתה תשובתו של משה למלאכים שניסו למנוע את נתינת התורה לישראל כדי להשאיר אצלם, אמר להם שאין להם צורך בתורה מאחר ואין ביניהם שנאה וקנאה וכל עניני הגוף.

אלא שיש להבין למה התורה מדגישה תובנה זו דווקא בפרשתנו על "כי המצוה הזאת" וגו'. המפרשים הראשונים נחלקו האם הפסוק עוסק במצות התשובה שבה עסקו הפסוקים הקודמים או על כלל מצוות התורה. ובאמת גם אם הפסוק לא מתייחס לתשובה הוא מדבר על כלל המצוות שמקיים בעל תשובה בו דובר בסמוך. מסתבר שביחס לבעל תשובה צריך להדגיש תפיסה זו כי פעמים רבות אנו מוצאים שבעלי תשובה מתנתקים מעברם באופן מוחלט ומתנזרים מכל קשר לעשייתם הקודמת בתחומים הארציים. השפת אמת (ניצבים תרל"ג) מסביר את מאמר חז"ל "במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד" שאינו מחדש חביבות לפני הקב"ה יותר מצדיק גמור אלא כוח עמידה מחודש.

האדם נברא באופן שיראת ה' המדריכה את מעשיו לא תמנע את העיסוק בצרכי העוה"ז אלא הדברים משולבים זה בזה ומאפשרים יכולת עיסוק בענייני העוה"ז מבלי לפרוק עול מלכות שמים ויראתו. אבל בעל תשובה מחויב כל הזמן להציב מול עיניו חובת יראת שמים שבאופן טבעי בולמת את כל עיסוקיו הארציים בהם היה רגיל עד כה, אך הקב"ה נותן לו כח עמידה ייחודי לו, אשר יאפשר לחבר בין היראה והעשייה, סיוע אלוקי המעמידו בדרגה שיוכל לממש חיבור זה ושלא תיפגע יראתו למרות עיסוקו בעניינים ארציים.

כל אחד מאיתנו הוא בעל תשובה, לכולנו יש מה לתקן ולשפר. אך הדבר מחייב המשך פעילות ועשייה בכל התחומים. לא להתנתק מהם אלא להעלות אותם ולקשרם לקדושה ועשייה מבורכת על פי דרך התורה. הקב"ה נתן לנו את התורה לטובתנו, טובת הגוף שהוא המאפשר עשייה רוחנית. נפש בריאה בגוף בריא. ובפרט השנה נקפיד על שמירת הגוף ונזכה לעבוד את ה' בשמחה ובבריאות איתנה.